

Činnosti Státního zdravotního ústavu v ochraně zdraví při práci

V oblasti ochrany zdraví při práci se Státní zdravotní ústav (SZÚ) snaží obsáhnout podstatnou část náplně multidisciplinárního oboru pracovní lékařství, tedy problematiku vlivu práce, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, včetně prevence, diagnostiky, léčby a posudkových aspektů nemocí způsobených nebo zhoršovaných prací. Základní okruhy činností v této oblasti jsou:

1. **Účast na tvorbě právních a jiných předpisů:** SZÚ se podílí na přípravě národní legislativy v oblasti ochrany zdraví při práci a na její harmonizaci s legislativou EU.
2. **Monitorování expozice rizikovým faktorům práce a monitorování zdravotních důsledků této expozice:** V rámci Monitoringu zdravotního stavu obyvatelstva se expozice rizikovým faktorům práce a pracovních podmínek sleduje v Registru kategorizace prací (tzv. „KaPr“). Zvláštní pozornost se přitom věnuje expozici chemickým karcinogenům na pracovišti. V Národním zdravotnickém registru nemocí z povolání se sleduje výskyt nemocí z povolání a ohrožení nemocí z povolání jako jeden z ukazatelů zdravotních důsledků expozice rizikovým faktorům práce.
3. **Expertizní a konzultační činnost:** V jejím rámci se provádí měření a hodnocení rizika expozice různým fyzikálním, chemickým, ergonomickým a psychologickým faktorům práce. V ordinaci závodní preventivní péče poskytuje SZÚ pracovnělékařskou péči smluvním podnikům a provádí vybraná specializovaná lékařská vyšetření (funkční vyšetření plic, chladové testy a prstovou pletysmografii).
4. **Podpora zdraví na pracovišti:** SZÚ již po šest let každoročně organizuje celostátní soutěž o titul „Zdravý podnik“. Soutěž je určena pro organizace a podniky, které pečují o zdraví svých pracovníků nad rámec zákonných povinností.
5. **Výzkumná a referenční činnost:** Hlavní výzkumné směry, které SZÚ v této oblasti sleduje, zahrnují problematiku biologického monitorování expozice, predikční toxikologii a molekulární toxikologii. Dále sem patří výzkum alternativních metod testování toxicity a studium profesionálních onemocnění dýchacích cest, zejména alergických onemocnění a poškození způsobených asbestem.
6. **Vzdělávání:** SZÚ je zapojeno do pregraduální i postgraduální výuky a výchovy v oblasti pracovního lékařství a v příbuzných oborech. Spolupracuje s řadou vysokých škol (zejména s Lékařskými fakultami UK v Praze a s Přírodovědeckou fakultou). Zabezpečuje doktorandské studium a získalo akreditaci Ministerstva zdravotnictví pro uskutečňování vzdělávacího programu ve specializačním oboru pracovní lékařství.
7. **Mezinárodní spolupráce:** SZÚ je zapojeno do celosvětové sítě WHO spolupracujících center pro pracovní lékařství. V oblasti ochrany zdraví při práci dále spolupracuje s různými institucemi Evropské Unie (zejména EUROSTAT), s ILO, OECD, s Evropskou sítí podpory zdraví na pracovišti aj.

Více informací lze získat na www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi.

Kontakt:

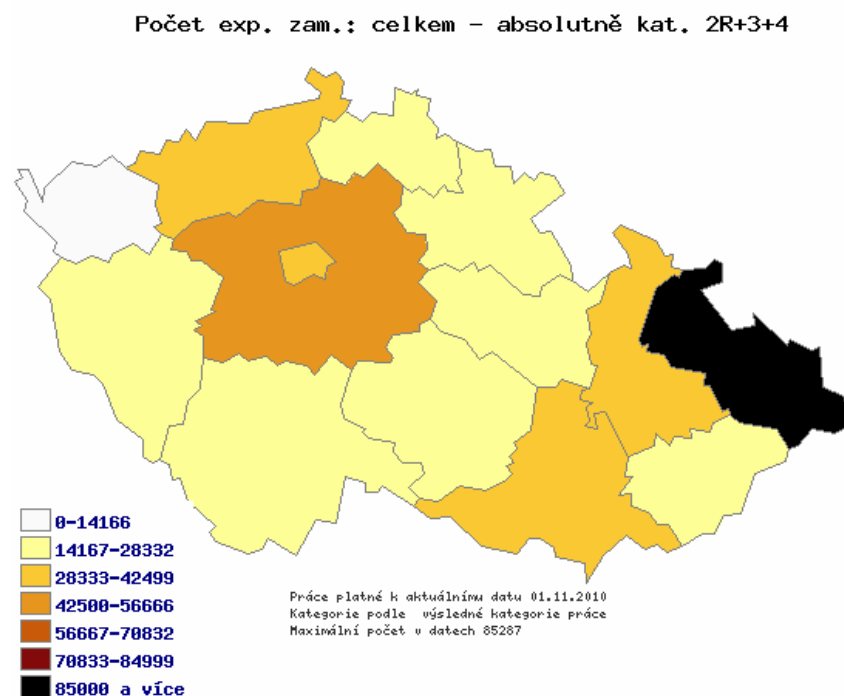
doc. MUDr. Pavel Urban, CSc.

Tel.: 267 082 657

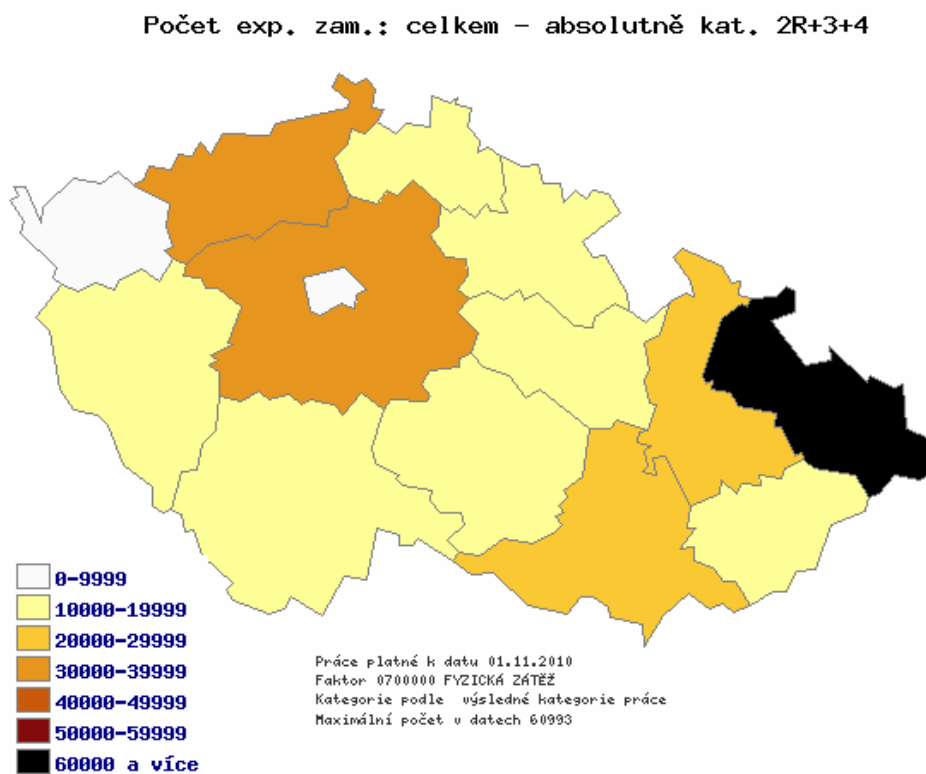
E-mail: pavel.urban@szu.cz

Základní informace o expozici rizikovým faktorům práce v ČR v roce 2009

Zdroj: Registr kategorizace prací (KaPr), stav k 1. 11. 2010

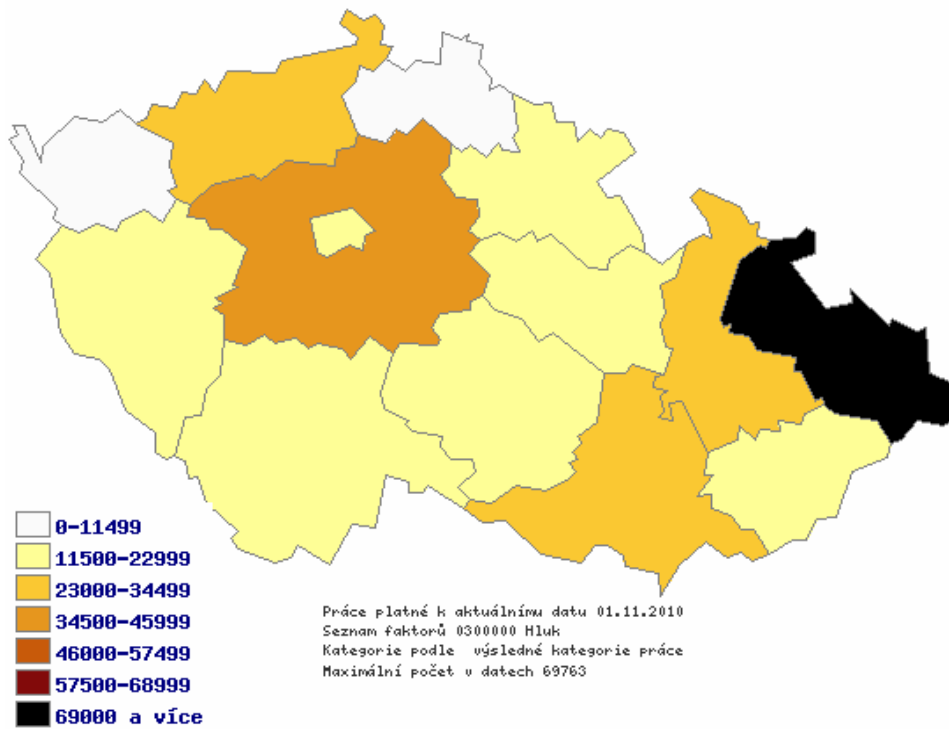

Obr. 1: Počty osob vykonávajících rizikové práce v jednotlivých krajích ČR

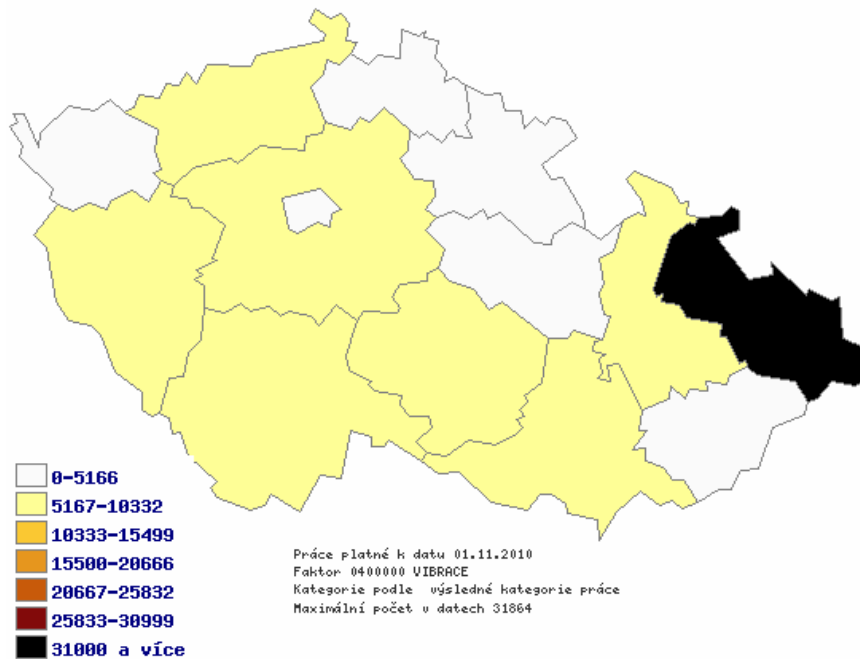
Obr. 2: Počty osob vykonávajících rizikové práce s fyzickou zátěží

Počet exp. zam.: celkem – absolutně kat. 2R+3+4

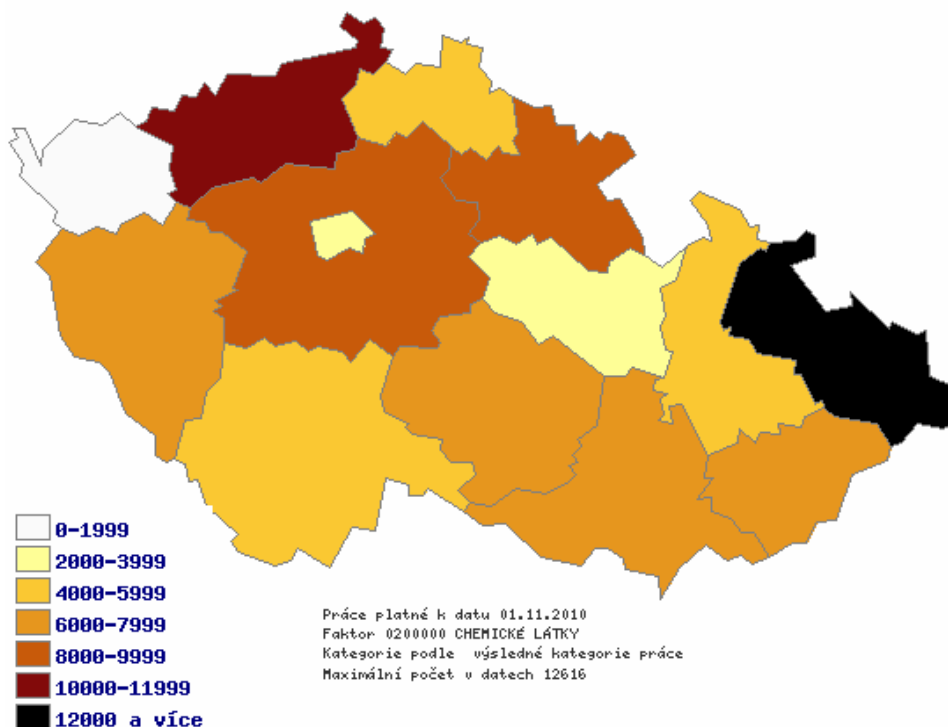
Obr. 3: Počty osob vykonávajících rizikové práce s expozicí hluku

Počet exp. zam.: celkem – absolutně kat. 2R+3+4

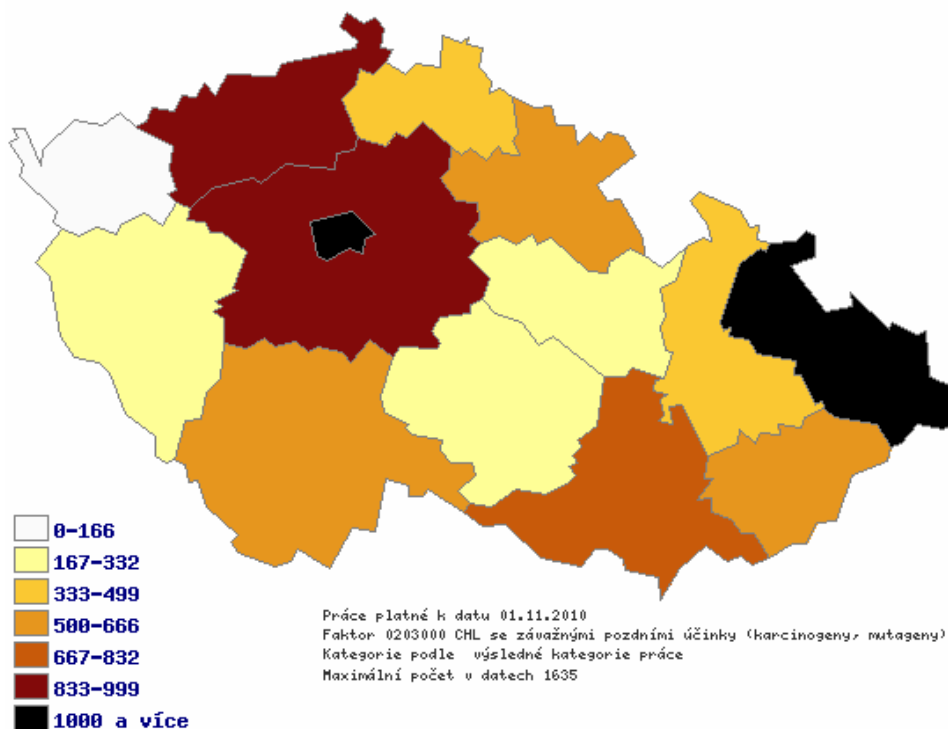
Obr. 4: Počty osob vykonávajících rizikové práce s expozicí vibracím

Počet exp. zam.: celkem – absolutně kat. 2R+3+4

Obr. 5: Počty osob vykonávajících rizikové práce s expozicí chemickým látkám

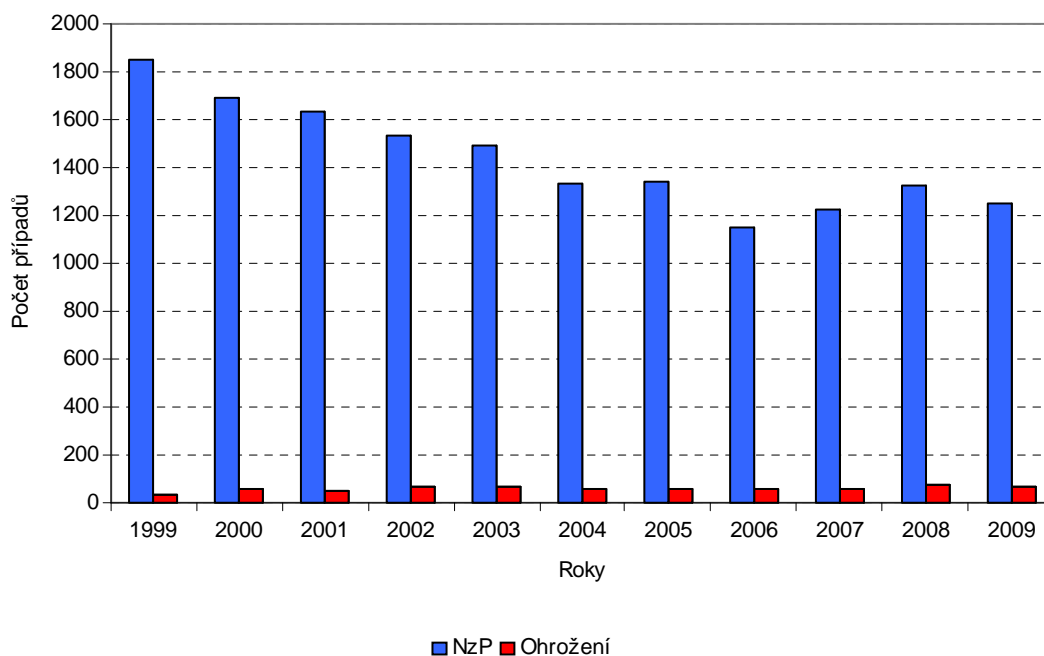
Počet exp. zam.: celkem – absolutně kat. 2R+3+4

Obr. 6: Počty osob vykonávajících rizikové práce s expozicí karcinogenním látkám

Základní informace o nemocech z povolání v České republice v roce 2009

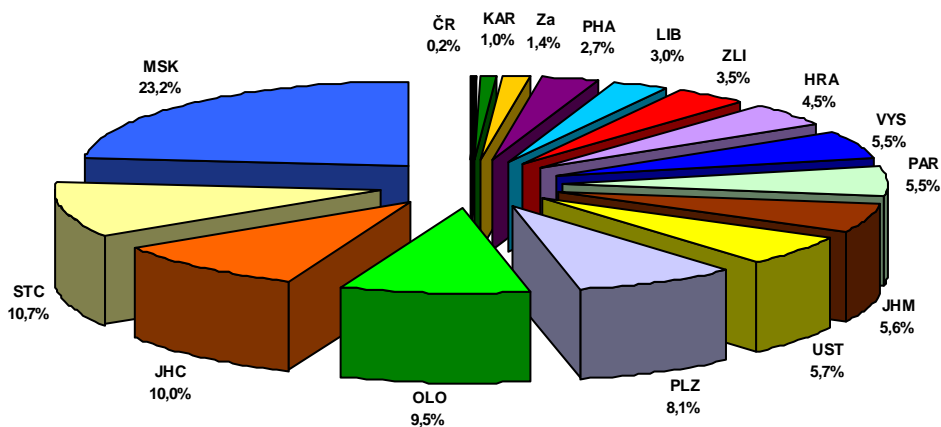
Zdroj: Národní zdravotní registr nemocí z povolání

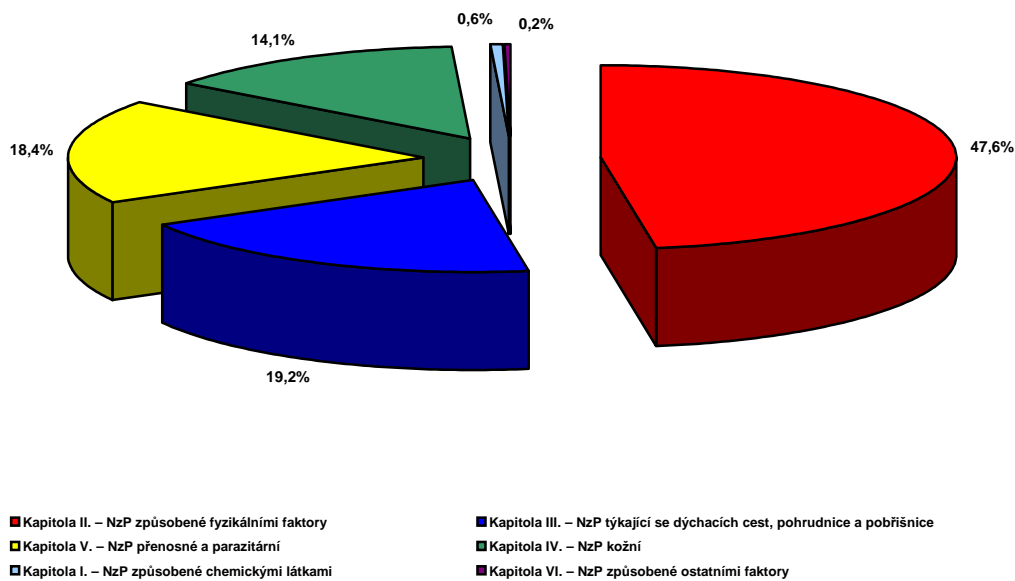
Obr. 7: Vývoj počtu nemocí z povolání a ohrožení nemocí z povolání v ČR v letech 1999-2009

Tab. 1: Nemoci z povolání hlášené v České republice v roce 2009

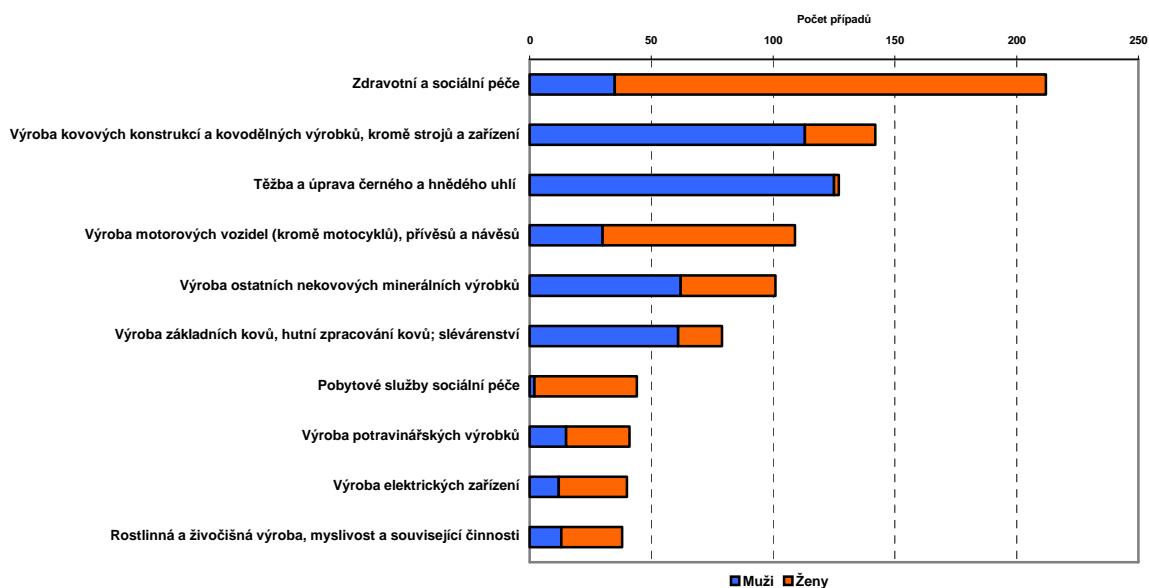
Počet pacientů	1107
Profesionální onemocnění celkem	1313
<i>Z toho</i>	
Nemoci z povolání	1245
Ohrožení nemocí z povolání	68
Muži	739
Ženy	574
Incidence na 100 000 pojištěnců	30,9 případů

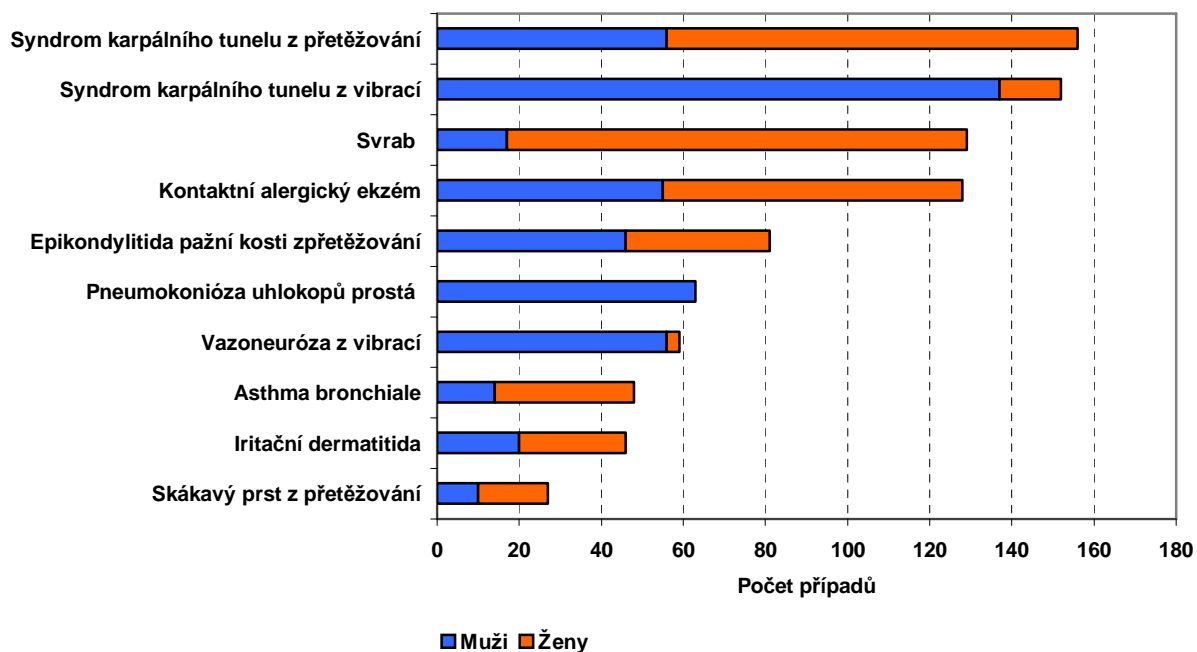
Obr. 8: Rozdělení nemocí z povolání v roce 2009 podle kraje vzniku

Obr. 9: Rozdělení nemocí z povolání v roce 2009 podle kapitol Seznamu nemocí z povolání

Obr. 10: Odvětví ekonomické činnosti s nejvyšším počtem nemocí z povolání v roce 2009

Obr. 11: Deset nejčastěji se vyskytujících nemocí z povolání v roce 2009

Výsledky šestého ročníku soutěže o titul Podnik podporující zdraví

Ceny byly předány dne 19. října 2010 byly v Kaiserštejnském paláci hlavním hygienikem ČR a náměstkem ministra zdravotnictví pro ochranu veřejného zdraví, MUDr. Michaelem Vítem, Ph.D.

Vítězové:

V kategorii „Velké podniky“

- CONTINENTAL TEVES Czech Republic, s. r.o., Jičín
- DANONE, a.s., Praha
- OSRAM Česká republika, s. r.o., Bruntál

V kategorii „Malé a střední podniky“

- KOVOHUTĚ Příbram nástupnická, a.s., Příbram
- ENERGOTRANS, a.s., Praha
- MP KRÁSNO, a.s., Valašské Meziříčí
- MYLAN PHARMACEUTICALS, spol. s r.o., Praha 10
- UNILEVER ČR, s. r.o., Praha

